

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 52 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 157. szám

Szombat, 1926. július 17.

Elvégeztetett . . .

megtörtént tehát. A kamara által kiküldött bizottság a Szele Béla dr. mandátumának érvénytelenítését javasolta és a kamara ennek folytán a népnek a leg-törvényesebb formák között, szabad akaratából megválasztott képviselőjét megfosztotta mandátumától. A kamara előzőleg elismerte és megállapította, hogy a választás alakjában szempontból kifogástalan volt; az ellenzéki vezérek, kiknek hadserege pártpolitikai célzattal indított hajszát Szele Béla dr. ellen, beismerték, hogy törvényes alap nincs a megtámadott mandátum érvénytelenítésére, és a kiküldött bizottság még is talált okot arra, hogy a validálás megtagadását javasolja.

Bizonyára ez a bizottság pedáns körültekintéssel, becsületes lelkiismeretességgel, minden vádat pro és contra megvitatva és a védelmet is meghallgatva jutott arra a megállapodásra, hogy a nép szabadon és őszintén megnyilatkozott akaratából megválasztott Szele Béla dr. mandátumát nem lehet igazolni. Mert minden parlamentben így szokás. És az is szokás, hogy az érdekelt felet is értesítik, hogy ügyét mikor és hol tárgyalják, sőt őt is meghallgatják. Ezt követeli meg a parlamentarizmus fejlett szelleme, a törvényesség és igazság.

Sajnos, a jelen esetben mindez nem történt meg. A bizottság boszorkányos gyorsasággal összeült, a tárgyalásról Szele Bélát még csak nem is értesítették, annál kevésbé vették azt a fáradságot, hogy őt meghallgassák. Így született csak meg egy olyan javaslat, minővel ez a bizottság lefejezte, nem Szele Bélát, hanem — önmagát.

Ez a bizottság első sorban egy olyan első fokú bírósági illetékes operált, melyet a bíróság nem Szele Béla ellen hozott, hanem egy olyan ügyben, melyben Szele dr. nem vádlott, hanem vádló volt, és a mely ítéletet a II-od fokú bíróság, a tábla, a főügyész indítványára megsemmisített, tehát egész terjedelmében olyanná tett mintha soha meg sem hozatott volna. Azután előszedett egy-két a Brassói Lapok ellen folytatva tett és vizsgálat stádiumában levő ügyet, melyekben azonban nem Szele Béla a gyanúsított, hanem más ismert cikkírók vannak sajtóvétséggel gyanúsítva. És ezek a »borzalmas« dolgok a lelkiismeret és hazafiság felkent apostolait arra kényszerítették, hogy pálcát törjenek Szele Béla dr. fölött és őt méltatlannak minősítsék arra, hogy a kamarában közöttük helyet foglaljon.

Mi nem akarjuk ezt az eljárást felületesnek, lelkiismeretlennek és elfogultnak minősíteni, hanem rábizzuk a pártatlan közvéleményre, hogy ítélkezzen.

És ez a közvélemény ítélkezik. Elítéli azokat, akik akkor, mikor a magyarság testvéri kezet nyújtott a közös haza javát szolgáló építő munkára, pártpolitikai elfogultságból és faji gyűlölködésből kizárták a munkából azt, akit népe ép azért állított munkásainak legelső sorai-

ba, mert mindig megbízható, mindig becsületes és jó munkás volt. Elítéli azokat, akik kiűzték a parlamentből azt a magyar politikust, aki négy év óta zajtalan, de komoly munkával töri a megértés útját és az ország érdekében feltétlenül megvalósítandó belső megbékélést most akarta tető alá juttatni. Elítéli azokat, akiknek szemében bűn, hogy egy ember tantoríthatatlanul kitart népe jogai és igazsága mellett és e tekintetben nem is mert s nem ismer ma sem megalkuvást. És elítéli azokat, akik a reájuk bízott hivatást nem úgy teljesítik, mint azt az ügy fontossága és a kamara méltósága megköveteli. Csak éppen Szele Bélát nem ítéli el a közvélemény, mert elfogultlan és igazságszerető ember sem a multjában, sem a jelenében nem képes okot találni arra, hogy azonosítsa magát egy olyan határozattal, mely nem az igazság szintjén

forrásából táplálkozik, mely nem a törvény hatalmas pilléreire épült, hanem amely az elfogultság, a pártpolitikai öncél és az országok boldogulását veszélyeztető gyűlölködés sugalmazott.

És Szele Béla aki egyénileg soha sem törte magát a mandátumért, aki azt évek óta állandóan elhárította magától, aki most valóságos erkölcsi kényszer hatása alatt egyedül népe érdekében vállalkozott arra, hogy a saját neve nimbuszával győzelemre vigyen mást is és diadalra juttassa a magyarság zászlóját is, marad továbbra is népének parlamenten kívüli önzetlen munkása, mindig előre törő vezére, kit népe megbecsüléssel és bizalommal vesz körül és követ, mert Szele Béla előtt a politika cherubjai bezárhatták a kamara kapuját, de nyitva maradt előtte Erdély magyar népének szíve.

Szász álláspont a Szele Béla dr. ügyében

A Kronstädter Zeitung vezércikke

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A barcasági szász nép felfogását és gondolkodását hűen visszatükröző Kronstädter Zeitung tegnapi számában vezércikket szentel a Szele Béla dr. mandátumügyének. Mint teljesen elfogultlan és pártatlan állásfoglalás feltétlenül jellemző ez a cikk a Szele dr. mandátum körül történetekre és e mandátum megsemmisítésére. Épp ezért szükségesnek és érdemesnek tartjuk arra, hogy az alábbiakban szósz szerinti fordításban közöljük:

A Kronstädter Zeitung értékes vezércikke a következőket mondja:

Ma délelőtt — minden valószínűség szerint megtörtént a döntés az egyik brassói képviselő, Szele Béla dr. mandátuma ügyében. Amint másképp alig képzelhető, a kamara a mandátum igazolását elvetette. Ezzel egy olyan ügy nyert befejezést,

amelyet a legkevésbé sem lehet Romániában az igazság és a valódi parlamentarizmus diadalának tekinteni.

A Szele ügyben való álláspontunk kifejtésénél teljesen figyelmen kívül hagyjuk a személyi szempontokat. Nem azért mintha Szele Béla dr. személye közömbös lenne előttünk.

A brassói szász választók a közösségi választások, majd a kamarai választások során is szívesen adták reá szavazatukat, aki mint magyar polgártársaink kizárólagos vezetője és mint nagyképességű és szeretetreméltó egyéniség is nagy tiszteletben áll előttünk,

s sajnálattal látják, hogy Szele Béla már hetek óta ellenséges támadások közepontjában áll. Ennek ellenére a személyi szempont az egész kellemetlen ügyben

csak alárendelt szerepet játszik. Sokkal nagyobb ennél az ügynek elvi jelentősége. Ez bennünket is közelebbről érint, bár nem vagyunk magyarok, s bár a mi helyzetünk a román államban már egész kezdetétől fogva kézzelfogható okokból lényegesen különbözik a magyar nép helyzetétől. Érint bennünket a dolog azért, mert a kamara határozatával olyan precedenst alkotott, amelynek következményei bármely napon, bármely órában bennünket is érinthetnek.

Ha lehetséges az, hogy egy miniszterien tisztá választásban szerzett mandátumot, régebbi és újabb időkből önkényesen összehordott vádak alapján érvénytelenítsenek, akkor mindennemű választói jog illuzórius és értéktelen és a kormánynak és a parlamentnek bármikor módjában áll, hogy valamely pártnak első harcosát, vagy egész népi kisebbséget eltávolítson a nemzet képviselőiből.

De a jelenlegi recept alapján minden más kisebbségis szervezet kebelében működő politikai személyiséget lehetetlenné lehet tenni, ha megengedhetőnek tartják azt, a román uralom előtti időkben tanúsított magatartását is figyelembevegyék.

Ebben a tekintetben a legteljesebb határozottsággal valljuk azt a véleményre, hogy megengedhetetlen, s csak arra jó, hogy a népeknek a világháború alatti gyűlöletét örökké tegye az, ha még most; hat esztendővel a békekötés után is olyan politikai ténykedések után kutatnak, amelyet akkor követett el, amikor

100 lej Zürichben nyitáskor
2.35 sváci frank

még nem volt meg a mai állampolgársága hanem olyan állam polgára volt, amely hadiállapotban volt jelenlegi hazájával. A magasabbrendű felfogás és a kulturának egyenesen határozott követelése, hogy az 1918 vége előtti események alá egy vastag záróvonalat húzzanak, a mennyiben valóban politikai ténykedésről van szó, lett légyen az bármennyire szélsőséges a jelenlegi államalakulattal szemben. Aki ezt akkor tette, akkori hajának földjén követte el abban a jó hiszemben, hogy annak érdekében teszi; magatartása tehát erkölcsileg igazolható, s nem lehet felelősségre vonni olyan viszonyok közt, amelyek később következtek be, s amelyekkel akkor nem számolt, sőt nem is volt szabad számolnia. Románia állampolgárai számára a politikai felelősség abban a pillanatban kezdődik, amikor a békeszerződések után hallgatlagos vagy kifejezett opció útján román állampolgárrá lett. Ami azelőtt történt — természetesen mindig csak politikai ténykedésről beszélünk — a múlté, az elmúlt, a jelen idők politikai vitáiban és harcaiban többé nem szerepelhet.

Ez annyira egyszerű és világos, hogy a politikai fogalmak elvadulásának kell tekintenünk, ha olyan cikkeket, amelyeket Szele dr. 1917-ben írt vagy lapjában közölt, ma előráncigálnak, s azokból bizonyítékanyagot kovácsolnak mandátuma ellen.

Ami azonban az egész dolognak a tulajdonképeni és legviszatasztóbb jellegét megadja, az az, hogy a Szele dr. elleni felháborodás — adják bár ennek alapját az 1917-ben írt cikkek, vagy akár a bíróság által amúgy is elutasított, felette kétes értékű tanuvallomások — nem valódi. Átlátszó, mint a lyukas nadrág, hogy ez az ellenzék egyrésze által megindított heccelődés nem is Szele Béla ellen, nem is a magyarság ellen szól, hanem mindössze taktikai manőver a kormány ellen. Egyszerűen arról van szó, hogy a kormányt nehézségek elé kell állítani azzal, hogy a vele szövetségben megválasztott magyar képviselőt hazaárulónak és románellenesnek bélyegzik meg. Hogy valóban annak tartják-e, vagy nem, az teljesen mellékes. Ugyanaz a Szele Béla, akit a hiszékeny románok előtt az utolsó hetekben a legsötétebb színekben mutattak be, a brassói magyarságnak már az elmúlt télen is vezetője volt, akkor tehát, amikor a jelenlegi látszat-ellenfelek közepedést kerestek hozzá a községi választásokon való együttműködés céljából. Akkor, s az utána következő kamarai választásoknál testvéri csókkal fogadták volna őt szövetségesként, ha az Országos Magyar Párt határozata nem foglalt volna másként állást. S ugyanezt a Szele Bélát a községi tanács megalakulásánál a román nemzeti párt részéről senki, egyetlen szóval sem kifogásolta az 1917-ben megjelent cikkek miatt s a későbbi állítólagos bűnök miatt sem. Sőt az is megtörténhetett, hogy a városi tanács a három brassói polgármester jelölt közé is felvehette őt, anélkül, hogy az annyira érzékeny »nemzeti öntudat« felháborodott volna, — megjegyezve mellékesen, hogy e jelölésnek az egyes tanács tagok között létrejött megállapodás szolgált alapul.

Ami most történt, az mind csinálmány, minden komédia! Játék, mely csak arra a színvonalra jellemző, ahogyan nálunk a »politikát« csinálják. Ugyanaz a színvonal ez, mint a liberálisoké volt, akik Temesvárott a községi választások előtt érintkezést kerestek két szocialistavezetővel, amikor aztán ezek mégis a nemzeti párttal mentek, »bolsevisták«-nak kiáltották ki, s a nemzeti pártnak e szövetekezés miatt a legsúlyosabb szemrehányásokat tették.

Ilyen demagóg taktikával állván szemben, könnyen megérthető, hogy a kormány kényszerítve látta magát, hogy a maga részéről is elejtse Szele Bélát, s beleegyezzenek abba, hogy mandátumát ne

igazolják. Minden más eset az ellenzéknek kapóra jött volna, s minden irányban kihasználta volna a kormány ellen. A kormány ezzel az engedékenységgel kiragadta az ellenzék kezéből a támaszra alkalmas fegyvert. Szele ügyével a nemzeti párt már nem mehet többé rákászni.

Hogy a kormánynak ez a magatartása alkalmas volt-e arra, hogy tekintélyét és bizalomra való jo-

Megsemmisítik Szele Béla dr. mandátumát

A kamara szerda délutáni ülése

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara tegnap délutáni ülését négy órakor nyitotta meg az elnök. A kormány részéről jelen vannak Goga, Mircescu, Serghie Nita, J. Lepadatu és Bucsan.

A megnyitás után Negulescu elnök felolvassa a király választát a parlament feliratára, amelyet a ház tagjai állva hallgatnak végig. Azután a napirend tárgyalása során rátérnek a képviselők fizetésemelésének ügyére, amely szerint a képviselők fizetését havi hater ezer lejben és ülésenként 500 lej napidíjban állapítják meg.

Ezután beterjeszti jelentését az a tizenegyes bizottság, amely Szele Béla dr. mandátuma ellen beadott kontestáció ügyében döntött, s amely — amint ismeretes — Szele Béla dr. mandátumának megsemmisítését javasolta.

Laár Ferenc magyarpárti képviselő szólal fel a jelentéshez, s védelmébe veszi Szele Béla dr.-t, hangoztatva, hogy a jelentésben foglaltak egyszerű feltételezések, amelyek bizonyítva nincsenek. Ami a háború alatt történt az a múlté. Egyenlő elbánást követel az állam minden polgára számára.

Ezután szavazásra bocsátották a kérdést:

a bizottság jelentését 222 szavazattal 32 ellenében elfogadták, ami Szele Béla dr. mandátumának megsemmisítését jelenti.

A parlamenti magyar csoport hivatalos álláspontja

A magyar párt parlamenti csoportja július tizenegyedikén tartott értekezletén foglalkozott Szele Béla dr. mandátuma

gát emelje, azt ítélje meg a kormány maga. Mindenesetre ezzel hozzájárult ahhoz, hogy azt a jogbizonytalanságot, amely ebben az országban uralkodik, kiszélesítse.

Olyan párt, amely képes arra, hogy egy kis taktikai előnyért ennyire nem nemesen viselkedjék, igazán eljátszotta azt a jogát, hogy a demokrácia és a politikai morál örökének vallhassa magát!

megsemmisítésének ügyével, s elhatározta, hogy azzal kapcsolatban a következőket hozza a közvélemény tudomására.

A Magyar Párt parlamenti csoportja

A Magyar Párt parlamenti csoportja megállapítja, hogy Szele Béla dr. mandátumának megsemmisítése a választójogi törvény szerinti jogi okok fenn nem forogtak, illetve a megsemmisítésnek törvényes alapja nem volt. A képviselőház, amikor a mandátumot megsemmisítette, még csak meg sem kísérelte meg győződést szerezni arról, hogy a Szele Béla ellen felhozott vádak fedik-e a valóságot, hanem a mandátum megsemmisítését tisztán a szenvedélyes, hangulatkeltő hírek hatása alatt mondta ki.

A Magyar Párt parlamenti csoportja meg van győződve arról, hogy törvényes és jog szerinti eljárás esetén a Szele Béla ellen felhozott vádak megdőlték volna, s meggyőződés az hogy, Szele Béla ügyének a kamara által való elintézése nem a jog és igazság jegyében történt. Ezt annál nagyobb sajnálattal veszi tudomású, mert Szele Béla dr. a legutóbbi választási egyezmény létrehozása érdekében a magyarságnak a román néppel éppen Averescu tábornok pártja révén végzett és ennek keretén belül a kezdeményező munka minden érdemét megszerezte.

A Magyar Párt parlamenti csoportja a fájdalmas áldozatot mégis úgy tekinti, hogy annak személyi oldalait a romániai magyar nép megoldásra váró sok nagy érdeke miatt ki nem élezheti, hanem elfelejtve, ezzel az áldozattal is elő kívánja mozdítani nagy népi érdekeinek megnyugtató elrendezését.

A parlamenti csoportnak ezt a jelentését Paál Árpád, Willer József dr. és Balogh Arthur szövegezték meg.

Bezárták a kamara és a szenátus ülését

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara és a szenátus ma délután tartotta meg ebben az ülészakban utolsó ülését. Ugy a kamarában mint a szenátusban lényegtelen napirend előtti felszólalások voltak, amelyek után a kamarában Averescu tábornok olvasta fel az elnapoló kéziratot, megköszönve a törvényhozó uraknak, hogy a rövid ülészakon lehetővé tették a kormánynak, hogy programját megvalósítsa. A szenátusban Coanda elnök búcsúzott a szenátoroktól azzal, hogy a legközelebbi ülés október 15-én lesz.

A romániai egyházkerületek problémái

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Sulyok István királyhágómegyei református püspök lapunk tudósítójának ma nyilatkozott a romániai reformátusok nevezetesebb problémáiról.

Romániában — mondotta Sulyok István — a maga egészében Romániához csatolt erdélyi református egyházkerületen kívül szükségképpen meg kell alakítani még egy egyházkerületet, hogy a majdnem egy millió lelket kitevő reformátusok törvényes és hagyományos egyházkerületi életü-

ket folytathassák. Ezért a királyhágó felülgatra levő területen élő és negyedmilliónyi hívőt számláló reformátusok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy megalakítsák a második egyházkerületet, mely lehetővé teheti a legfelsőbb fokon levő egyházi bíráskodást és egyházi törvényalkotást.

E célból első lépésként 1922-ben a két egyházkerület tíz tagú közös bizottságot küldött ki az egyetemes konvent és a két egyházkerület lelkesítő tanári és tanítói közös nyugdíjintézetének a megalakítására. Megállapította a konventi tagok számáranyát. A konventi tagok megválasztása a hivatalból való tagokon kívül mint a püspök és a főgondnok az egyházkerületi közgyűlések hatáskörébe tartozik.

Itt azonban az együttműködést meggátolja az, hogy a királyhágómegyei egyházkerület törvényhozási elismerése még mindig késik.

Nagy nehézségek merülnek fel a közös nyugdíjintézet megalapítása körül is, mivel az erdélyi egyházkerület javaslatában a lelkesítő karra nézve hátrányos feltételeket vettek fel a szervezethez. Sulyok püspök kívánatosnak tartja a közös nyugdíjintézet megteremtését, azonban ő sikert csak a tervezet megváltoztatása esetére remél.

A konvent megalakítása azonban nagyon sürgős, fejezte be nyilatkozatát a püspök. Az 1907. évi február 22-én királyi szentesítéssel elhatározott és az akkori Magyarország több egyházkerületére nézve megalakított egyházi zsinati törvények revíziója halasztatlanná vált. Ezt pedig a konventnek kell a változott viszonyoknak megfelelően előkészíteni.

Pusztít az áradás a szerb Bánságban

Németországban százmillió aranyárka kárt okozott a víz

BELGRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Bánsági áradás egyre tart, s óráról-óra nagyobb és nagyobb mérvet ölt. Ujvidéken, Apatinnál fenyegető az áradás, Begecsénél a Duna áttörte a gátat. A Pécs és Gyakovica között alázult felhőszakadás nagy károkat okozott, s ez alkalommal

kilenc ember életét vesztette.

Az áradás még nem érte el tetőfokát: a kritikus napot július 21-re vagy 22-re várják.

Zágrábi jelentés szerint a folyók egész Horvátországban megáradtak. Cilli és Marburg között a vasúti összeköttetés megszakadt.

Csehországban is hatalmas felhőszakadás volt, amely miatt a bécs-prágai gyorsvonatok csak kerülő utakon közlekednek.

Berlini jelentés szerint az áradások Németországban eddig százmillió aranyárka kárt okoztak. A kalászos növények és a zöldségek legnagyobb része tönkrement.

Megkerült Reinitz „néma utitársa”

Fuchs Jenő, huszti lakos beismeri, hogy Reinitz Jakabbal együtt ölte meg Grosz Hermant — Álbotörés, mint nyomozóeszköz

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Reinitz Jakab bűnpörében ma szenzációs és döntő fordulat történt. Megkerült az a kalapács, amellyel Grosz Hermant a nagybányai erdőben meggyilkolták, de megkerült az az ember is, akit a nyomozás és a főtárgyalás során „néma utitárs”-ként emlegettek s aki most bevallotta, hogy aktív részt vett Grosz Hermann meggyilkolásában. Ha a „néma utitárs” igazat vallott, s arra őt nem bizonyos személyek kényszerítése indította, akkor most már

kétségtelen, hogy Reinitz Jakab valóban gyilkos.

Reinitz Jakab eddig csak Grosz Hermann meggyilkolása miatt van jogerősen elítélve. Reinitz tartott attól, hogy az ítélet értelmében a kényszermunka végzésére a sóbányába szállítják, perének újrafelvételét kérte, s ebben a kérvényben arról az ismeretes kalapácsról is nyilatkozott, amellyel a bűncselekményt elkövette. Az egyik kihallgatáson Nestor József ügyész előtt elszölte magát, s felemeltette Neumann szatmári bádogos nevét. Az ügyész azonnal közölte ezt az új nyomot Puticiu Traján prefektussal, s érintkezést keresett Pongrácz Gusztáv kassai rendőrtanáccsossal.

Álbotörés Neumann-nál

Puticiu Herskovics Sándor detektívjevel Neumann bádogosnál álbotörést rendezett

s annak összes szerzőit ellopatta. A bádogos a rendőrségen azonnal jelentette a bűntörést, ahova rövidesen megidézték azzal, hogy a szerszámok megkerültek. Puticiu a szerszámok közé az eddig bűnjelként kezelt kalapácsot is odatette. Neumann válogatott a megkerült szerszámok között, s egyszerre csodálkozva kiáltott fel, hogy régen elveszett kalapácsa is megkerült.

A néma utitárs

Ezen a nyomon sógorához, Fuchs Jenő huszti lakóhoz jutottak, aki hamarosan beismerő vallomást tett Pongrácz tanácsosnak:

En loptam el a sógoromtól a kalapácsot — mondotta, — amikor nála voltam. Ismerem Reinitz Jakabot, aki sokáig rábeszélte a gyilkosságban való részvételre.

Együtt gyilkoltuk meg
Grosz Hermant

a bányai erdőben.

Én vagyok a nyomozásban és a főtárgyaláson emlegetett néma utitárs, akit Nagybányán Reinitz társaságában láttak. A gyilkosságot előzetes megbeszélés alapján együttesen az ismert módon hajtottuk végre ezzel a kalapáccsal.

Pongrácz tegnap Fuchs-szal Szatmárra érkezett, szembesíteni fogják Reinitz-vel az után szemle lesz a bányai erdőben.

Kihallgatták Weinberger Zoltánt a kommunista perben

Tiltakoznak az argentinai vörösök

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kommunistaper tegnapi tárgyalásán Weinberger Zoltán kihallgatása került sorra, akit a proletárdiktatura bukása után, mint az ifjúságok egyik vezérét, tíz évre ítélték el, de Oroszországgal kicseréltek. Hamis utlevéllel szökött haza, s itt álnéven agitációt kezdett. Vallomástétele során nem kevésbé tanúsított kihívó magatartást, mint a már kihallgatott vádlotttársa Rákosi Mátyás s ezért több elnöki rendreutasításban részesült. Vallomása végén a következőket jelentette ki:

— Elvi végcélunk az osztály nélküli társadalom, a tanácsköztársaság, s e célból akarjuk megalapítani Magyarországon a kommunistapártot és az ifjúságok szövetségét.

Utána Juhász Pált és Mitterer Józsefet hallgatják ki, akik azt vallják, hogy őrý látta el őket utbaigazítással. A rendőrség előtt tett vallomásukat visszavonták, miután azt a bántalmazások hatása alatt tették. Hasonlóképpen visszavonják vallomásaikat a kisebb vádlottak: Lakatos Albert, Kiss Károly, Teller István, Petri Miklós, Fiala Ferenc, Weisz József.

Az argentinai vörös proletáriátustól tegnap sürgöny érkezett Budapestre, amelyben közli, hogy szolidaritást vállal Rákosival, s követeli, hogy az ügyet rendes bíróság elé vigyék. Az argentinai proletáriátus nagy tévedésben lehet, hiszen a kommunista pert nem statáriális bíróság tárgyalja.

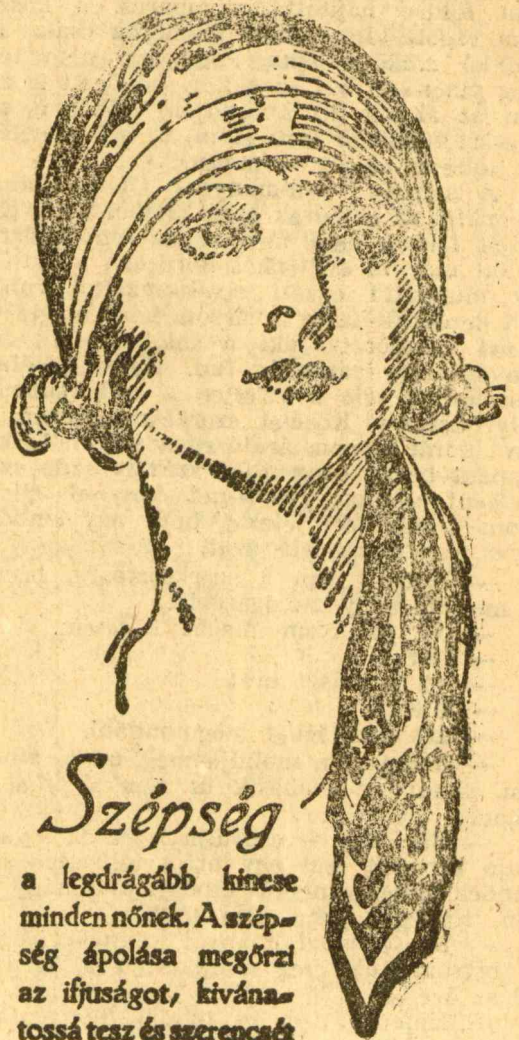
Aláírták a magyar-osztrák határforgalmi egyezményt

BÉCS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szerdán délben aláírták az osztrák-magyar határforgalmi, valamint a személyforgalomra vonatkozó egyezményt. Az aláírásnál Ramek kancellár, Wodianer magyar meghatalmazott miniszter és gróf Ambrózy magyar követ voltak jelen.

Verekedés és letartóztatások Párisban egy francia nemzeti ünnepen

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap, július tizennegyedikén ünnepelte Franciaország nemzeti ünnepét. Az ünnepségnek egyik programponja volt a hódolat az ismeretlen katona sírjánál, amelynél Doumergue elnök, a marokkói szultán és Primo de Rivera is résztvettek. Az ünnepség során néhány kommunista sipolni kezdett, majd nagyobb szabású verekedés tört ki, amelynek során a rendőrök száznál több egyént

letartóztattak, közülük két kommunista községi tanácsost is, akik részint illetlen szavakat kiabáltak, részint pedig röpiratokat osztogattak. Megállapították, hogy a letartóztatottak kétharmad része nem francia. Igazolás után valamennyi letartóztatottat szabadon bocsátották.

Szépség
a legdrágább kincse
minden nőnek. A szépség
ápolása megőrzi
az ifjúságot, kívánatos
tossá tesz és szerencsét
hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek
egészséges szint ad és megóvja fiatalos
rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb
illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékát is illatos.

INGYEN

egy mintadarabot az új
csodaszerű, mesésen parfümözött

ELIDA-IDEAL-SZAPPANBÓL,

kap minden vevő aki 1 kg.-ot

a páratlan jószág

**SCHICHT-SZARVAS
SZAPPANBÓL**

vesz. A kontinens legnagyobb
szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok
VILÁGJEGYE

„Eszes“ Oláh János, a székely „találmányos“

Péntek estébe tüdőzött a nap. Elhanyhult tempóban vergődött a mindennapi robot, némelyik pedig már pihenni is tért. A gép befejezni készült munkáját, a kapácsot földre hajította az iparos, a kasza nem vágott több rendet s csupán csak az örökké működő emberi agyvelő nem tért még pihenőre. Sőt ez akkor szövegeli igazában az álmait, az ábrándjait mikor a kenyérért tülekedő testi izom, új erő merítésre, elteszi magát holnapra.

A székely „találmányos“ Oláh János atyámfia az emberek ezen fajából való. Kaszáját letéve, nem ment haza lenyugvásra: holott már 76 év terhét hordozza a vállán, sőt munkától edzett acélizomzata robogott keresztül-kasul a városon, hogy megtalálhassa „embörét“, aki a találmányai „érvényesítésén igazítani“ tud. Keresgélésében összehozott vele a véletlen a székelyudvarhelyi Székely Közélet szerkesztőségében, a hová korát el nem áruló ruganyos léptekkel toppant be az öreg. Régi székely szép szokásként „Adjor Isten“ -nel köszönt Oláh János s mindjárt jelezte, hogy egy embört keres, egy szerkesztő urat.

— Hát itt van a szerkesztőség, bácsi! — mondta a nyomdaigazgató.

— Jó jól! Nem magát keresem.

— Hát?

— Azt a másik urat.

— Miért?

— Azt nem lehet megmondani.

— Hát ha nem mondja meg, mi járásban van, akkor az a másik ur sem segíthet a baján.

— Baj, baj — csóválja fejét az atyafi, majd hirtelen „eü“ egy alája tolt székre s minden átmenet nélkül kiböki: találmányos van. Eppeg 10, ha nem több.

— Micsoda találmányai vannak, bácsi? — ostromoltuk meg mindketten a kérdéssel az öreget.

— Hán én nem es tudom hamarosan, de van.

Látszott arcán a csalódás és bizalmatlanság amiatt, hogy nem találta meg azt akit keresett. De aztán további nógatásra, bár nehezen, de mégis csak nyilatkozni kezdett.

— Mégis milyen találmányai vannak, bácsi?... Soroljon fel egyet-kettőt közülük!

— Hát vagyon, nó ha immán meg ké mondani az uraknak, egy nagy vetőgépet, egy kenderőrtő gépet, egy „ugarolósztató-velőkeletaliga“ — s nyomban kihuz lábujjának belső zsebéből egy levelezőlapot, melyen egy mezőgazdaság ígépnék fényképe bizonyítja a találmányt. S mindjárt magyarázza is a szerkezetet, de oly óvatosan, hogy a „főtitok“ valamiképpen el ne árulja. Mert a „főtitok“ megőrzésében rejlik a székely tehetségén kívül a székely kétségűség, a székely bizalmatlanság.

— Még milyen találmánya van, bácsi?

— Nem es tudom, nó hamarjában mind felsorolni... Van, tudja naccságos ur, van elég. De hát sok pénzembe es át. Mindene met reik áldoztam s immán most „szegény embör“ vagyok... Pedig a magyar kormány, mikor még nem es vót lejes világ szabadságot adott az ugarolóra. Osztan... hát osztán megváltozánk s anajt nem tudom a többi részt.

Személyi viszonyai iránti érdeklődéssel libbentettük ki az öreget a tragikussá indulótónusból, anijazonban a végén megint csak szomorú akkordokba csapott át. Megtudtuk, hogy homoródszentmártoni lakósi, hogy a neve Oláh János és éveinek száma „négy huján nyolcvan“.

— Ugy biza, naccságos ur — folytatta mondókáját az öreg — „eszes embör“ vagyok, de bolond es vagyok. Mert ha valami gondolatom van, addig nem nyugodok, míg el nem életem, mint szarka a fészket össze nem állítom. 6—8 óra alatt összerakom az eszmémet „elméleti“ -re, csak eppeg meg nem valósíthatom, met immán nincs pénzem... Hejszen mán nem es ké nekem pénz, csak annyit tudnék esszeszedni, amennyivel tisztességesen eltemessenek. Met én mán nem használhatom a találmányaimat, de a pép igen s én ennek akarok használni az erőmmel, mit Isten felhasználásra adott.

Messze kalandoztunk a tárgyól. Oláh János is észrevette, ezt s kérdésünk nélkül is „elolvasta arcunkról a többi találmá-

nya iránti kíváncsiságunkat, de azért csak újabb kérdésre folytatta felfedezéseiről az elbeszélést.

— Van olyan találmányom, hogy a ló nem ragadja el a szekeret. Egy spargával meg ké rántani egy rugót, s ahajt azonnal megszabadul a hámistrang a késefából. Van osztán egy 60 col szélességű ekém, 9 vasal működik. Hátul a borona, közben a vető. 7—8 hold földet két ökörre 1 nap alatt fel szánt. Akkurátusan jár... Oh, hát nem es tudom mind elmondani.

— Nó csak mondogassa, bácsikám, mert ez engem érdekel.

— Igen-e? — S félnéz félszemével reám, (a másik szeme hiányzik), s gyanakvólag fürkészi tekintetemet. De amikor, bizonyára így lehetett, észbe kap, hogy hát a „főtitok“ ugyis az övé, tovább folytatta a felsorolást:

— Van, — ugymond — egy hengerőboronám, mely a földig kerekken megy, ott osztán egy nyomintásra a két kerék felül kerül a munkában... Hát még a fazékfű! A fű ott lóg a falon s mikor a fazakat le akarják venni a tüzről, nem ké körültekerni ronggyal, mint a nyakamat téten hanem a hideg fűvel, amit alátesznek leemelik a tüzről. Ugy a!

— Van egy palacsintasütőm; ennek olyan

— Folytassa csak, bácsi folytassal

Van egy palacsintasütőm, ennek olyan szerkezettye vagyon, hogy a palacsinta magától megfordul a serpenyőben.

Álméklodunk. Álméklodásunk láthatólag buzditólag hat az öreg emberre.

— De még a fonógépem es jó találmány! Egy foszni deszkára 20 fonógépet ké tenni s mind a huszat egy tengely hajtja. Csak e még nem tökéletes. Ahajt a fonateszedővel nem vagyok megelégedve. A tökéleteséhez 500 lej kéne, de ha nincs mit csinász! Két karoddal tartsd fel a szádót s azzal szerezd meg ezt a kicsi rongyot es, ami rajtad vagyon! Met, hiába öreg embör vagyok immán, ámbátor most es kaszálok annyit, mint egy fiatal, ha nem es olyan sebesen mint egy fiatal.

— Ez igazán szép, bácsi, de hát hogyan gondolja értékesíteni a találmányait?

— Hogyan-e? Hát csak úgy, hogy halálam, hogy kiállítás lesz, hát oda készülnek velük, csak oda egy kicsi segítség kéne.

— Pénz?

— Nem! Más.

— Erköcsi segítség, ugy-e?

— Olyanforma... Pénz neköm mán nem ké... Kaphattam volna régebben, mikor Budapesten laktam s a Ganz-gyár főmérnöke azt mondta: „Hogyha a találmányai közül csak egy is beválik, öreg 200000 forintot kap...“ Fel es akarám vinni a hengerelőt, de osztán mán nem lehetett nó... Érti ugy-e a naccságos ur.

— Már hogy ne érteném!

— Met teccik tudni az a legököletesebb. A többi es jó, de azért mindegyiken van egy kis igazítás, mán ugy egy szikra nó, de azt csak én tudom... Hogy, hogy nem valaki megtudná, hogy ennek milyen szerkezettye vagyon, met amikor egyszer találokam Tolas Kálmán marosvásárhelyi gépészeti, met én Vásárhelyt es járék a találmányaimmal, azt mondá: a kied eszéből két vagon vót megrakva. Ugy biza.

Elkalandozásából a „segítség“ témájára fordítottuk vissza a szót s megmondtuk az atyafinak, hogy ebben az ügyben a kiállítást rendező bizottsági elnökhöz forduljon tanácsért és támogatásért. Es pedig még holnap, szombaton menjen el hozzá.

— Holnap mán nem.

— Miért nem? — kérdeztük csodálkozva.

— Adventi vagyok; vágta ki fanatikus büszkeséggel az öreg. A szombat a mi napunk. Tiltja az Istenem, hogy csináljak ezen valamit... A mi törvényünk különben es olyan, hogy azt mán meg ké tartani.

— Igazán szép dolog, hogy ilyen valóságos a bácsi.

— Hát tudja-e, naccságos ur, hogy ese nem iszom, se nem dohányzom; se húst nem eszem immán husz év óta. Tiltja a mi törvényünk. Es jól érzem magamat. Amióta húst nem eszem, nem fáj a mejjem s mégis jó erőben vagyok. Tessék csak idenezni.

Felkelt ütéből, szétvetette a lábát fel-

ugrott a levegőbe s ott összeütötte a bokáját.

— Lássá-e, hogy nem a hus ad erőt; mondta meggyőződéssel.

Pillanatokig megilletődve szemlélte a 76 éves székelyben a csodálatos székely akaratot, tudást, rátermelt éget és zseniálit, majd aztán visszatereltük a kiállítás körülményeire a beszédet. Kis levélkét írtam a bizottság elnökéhez, ajánlva benne Oláh Jánost és találmányainak a kiállításra leendő szerepeltetését, aztán átadtam az öregnek, hogy vele keresse fel hétfőn, vagy kedden az elnököt. Megköszönte szíveségemet — mondván:

— Ugy, ugy!... Ne állítsak be, mint egy ló az istállóba... De ha szabad kérde-nem: mi az urnak a böcsületes neve?

— Szász József.

— Jó nó. Nem felejtem el. A keresztapámat es éppen Szász Józsefnek hitták... Immán engedje meg, hogy valamire megkérjem.

— Nó, mi legyen az?

— Mielőtt beszéljenek azzal az urral, hát előbb mondogassa meg neki a tervemet, hogy mégis tájékozódjak, nó!

— Meglesz, bácsi! meglesz.

De Oláh János nem nyugodott meg a szóbeli ígéretében. A veseszűletett kétfelédés még mindig lerítt az arcáról s teljesen csak akkor foszlott szét — bár meg lehet, hogy még ekkor sem teljesen — mikor a nyomdaigazgató barátom kijelentette, hogy szerkesztő vagyok s amit mondok, meg is teszem. E kijelentés megkapta az öreget.

— Nó, akkor jó helyt beszéltek... Ha mán igazán szerkesztő az ur, akkor — s itt nekilendül az atyafi — írja meg az újságba, hogy van Szentmártonban egy tő amely mellett folyik egy patakocska. Ez azért érdekes, met az én tervem szerint abból a tóból a patakviz segítségével egy nagyon jó jövedelmező halastavat lehet csinálni. Olyan a kész tervem, hogy akkor megy belé a víz mikor akarod, s akkor jön ki mikor akarod. Ennek es gépezetje vagyon, csak hogy kéne cementezni a tőt s nincs pénz. Pedig milliókat lehetne belőle kieszdeni! Nem neköm, met én mán öreg embör vagyok, hanem a közösg, vagy más valaki, aki használni akar az emböröknek... Ezt azért írja meg, hogy figyelmesek legyenek, nó az embörök met hát nó... Eccc jőjjön ki az autóbusszal, ha nem restel, mikor én otthon vagyok s én ezt meg es üzenem es akkor ott a hely színén elmagyarázom a tervemet s a találmányomat, amivel azt a halastavat meg lehetne csinálni... Ha pénzem vóna, azt mondanám, megfizetöm az autót odáig es vissza es, de hát a mán nem olyan drága, nó... Szentmárton csak itt van egy sírúlsre... Hát mikor jöhetne ki az ur?

— A jövő héten, mikor a bácsi akarja.

— Hát hol találkozzunk, hogy megbeszéljük a dögöt?

— Itt a szerkesztőségben.

— Hát, ugy-e jó találmányos vónék... Van eszöm, de bolond es vagyok... Met ha van eszmém, mán pedig ez elég vagyon; addig nem tudok nyugodni, amíg legalább elméleti össze nem rakom. S amit elgondoltam, azt 6—8 óra alatt össze es rakom... Csak hát ha nincs pénzed, semmit sem csináltál, ugy-e... Nó de immán menyek met elteit az idő!

Barátságos, meleg kézszorítás között váltunk el egymástól. Az öreg találmányos, magásra törő leke lebegett a szerkesztőségi helyiségben akkor is, mikor már ruganyos alakja elveszett a látóhatárban. Alakja eltűnt, de örökké tervező eszméket termelő s ezeket pénzhány miatt meg nem valósítható székely elke, közérdekért áldozatos szellemvilága még sokáig a csodálat tárgya maradt. A közzét áldozta fel magát, mondta s cserébe nem kíván elfenszo-gáltatást, csupán csak azt, hogy a köz hasznát is vegye találmányainak, ő pedig halálakor tisztességesen eltemettessék.

Ennyi csak az óhaja az eszes, bolondos találmányos Oláh János 76 éves székely, lángésznek. Vajjon teljesül-e az óhaja?... Szász József.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK“-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

Hir szerint tizenhat koncessziót adtak ki, köztük kapott Franyó Zoltán is. A koncessziókból kimaradtak Parlaghy Lajos, Kovács és Szabados Árpád.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fejen olvashatók.
Hirdetéseket vagy közvélemény-kérdéseket küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetés-iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók.
A * -gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 36 garas, Csehszlovákiában 1 cK, Jugoszláviában 1 autár, Magyarországon 2000 m. K. Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Szombat, július 17.

Kat.: Elek hv. — Prot.: Elek. —
Görög: Mariana. Igr.: 5986. Ab 6. —
A nap: 4.48 1954. — Hold: Első
negyed 28-án 18.6 órákor. — időjá-
rás: Tuinyomóan száraz, meleg idő, szórnyosan helyi zivatarokkal

Július 15.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése július 1-én lejárt, hogy előfizetéstük megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a posta utalványok késedelmes beérkezése miatt a lapküldés megakadon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	1000 Lei
Félévre	520 "
Negyedévre	270 "
Egy hónapra	100 "

Tisztelettel:

Brassói Lapok kiadóhivatala

A Cuventul megint valótlanúságot közölt

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A bukaresti lapokban és hírheterűek révén nem egy erdélyi magyar lapban is az utóbbi időkben a valóságnak meg nem felelő tudósítások riasztják az igazságot és valóságot kereső olvasókat. Ebben a nivótlan zürzavarban is példátlanul áll a «Cuventul» Brassóból keltezt tudósítása, mely sok minden hazugság közé bekejt az azt írja, hogy egy hétfalusi magyar küldöttség járt Szele Béla dr.-nál és felkérte, hogy a magyarság érdekében mondjon le mandátumáról. Megálapítjuk, hogy ilyen küldöttség soha és sehol nem járult Szele Béla dr. elé. Ezenben olyan küldöttség többi, mely egyenesen azt kérte, azt követelttől, hogy a valótlanúságok fertőzőjéből táplálkozó hajszától ne riadjon vissza és mandátumát, melyet a nép bizalma és szeretete adott kezébe, le ne tegye, mert ez az egész kérdés nem az ő személyes ügye, hanem az ország egész magyarságáé.

Ime, így fest a «Cuventul» igazsága. És ha a Cuventul kétkedik és ha még számot tart arra, hogy szavának hinni lehessen, felkérjük, szíveskedjék bebizonyítani, hogy mikor járt és kikből állott az a küldöttség Szele Balánál, amelyik az általa megirt kívánságot terjesztette elő? Mi minden pártatlan eljárásnak szívesen alávetjük magunkat, csupán azt kívánjuk, hogy na rábizonyul a Cuventulra, újból, hogy valótlanúságot irt, vonja le ennek következtetését.

— Basch Andor pert nyert a magyar kincstárral szemben. Budapestről táviratozták: A háboru alatt Basch Andor festőművész a Kárpátok Védői címen az államnak husz méter széles, öt méter magas képet festett megrendelésre. A háboru elvesztése miatt a kincstár nem akarta a négyszázmillió forintért kifizetni. Ma volt meg ezügyben tárgyalás, s a bíróság a kincstárt a pert bízzeg megfizetésére kötelezte.

— A budapesti sakkverseny. Budapestről táviratozták, hogy a nemzetközi sakkverseny legnap fordulóján Vajda nyert Yates ellen. Nagy dr. Colle ellen, Manticelli Snokobovszky ellen. Eddöntetlen a Takács—Colle játsma. A vegyesverseny tegnap véget ért. Első lett Walter (Pozsony) 11 és fél ponttal, a második Sárközi (Budapest) 10 és fél ponttal, aki magyar mesteri oklevelet kap.

Negyven lakóház és ugyanannyi gazdasági épület pusztult el Zetalakán

Villámcsapás vagy gyermekek játéka okozta az újabb szerencsétlenséget

SZÉKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tűz van! Zetalaka ég! — hangzott a kiáltás Székelyudvarhely utcáin, ahol látni lehetett az ég felé gomolygó füstfellegeket. S alig kelt szárnyra a vészír, a tűzoltóság és katonaság nyomban utra kelt az ezelőtti két évvel tűzkárt szenvedett Zetalaka népének megmentésére. Valóban megrendítő az az óriási csapás, ami ezt a jobb sorsra érdemes székely népet az újabb tüzeset kapcsán sújtotta. Az 1924. augusztus 21-iki tűzvész hamvai jóformán még el sem takarítottak s már is újabb vörös kakas jelent meg a szerencsétlen község fölött, hogy 1926. július 13-át is vörös betűkkel írja be a sorsüldözött Zetalaka annaleiseibe.

A tűz délből 12 órákor kezdődött. A falunak Székelyudvarhely felé eső bejáratánál a baloldali emelkedésen ütt ki éppen akkor, amikor a község népének egyik része a mezőn, másika az erdőn s harmadik része a székelyudvarhelyi heitváson volt elfoglalva. Előbb csak két ház gyulladt ki, majd lángba borult a két ház körüli falurész, aminek oka az időközben támadt szél volt. És csak ekkor kaptak észbe az emberek; csak ekkor kezdtek eszmélni a katasztrófa nagy kimenetelének eshetőségére, de az elemeket megfékezni egymagukban már képteleneknek bizonyultak. Emiatt a tűzvész híre csak a délutáni órákban jutott el Székelyudvarhelyre, vagyis akkor, amikor a mintegy 80 épület teljesen lángokban állott. Természetesen a mentés ekkor már csak a tűz lokalizálására szorítkozott, ami a vízhiány, a Küküllőnek a tűz helyétől való távolsága és a nem eléggé modern tűzoltási felszerelés miatt nehezen sikerült. Szerencsére nem volt nagyobb szélvihar s így a falu megmenekült a teljes leégéstől. A kigyulladt falurész azonban teljesen porrá égett ugyanarra, hogy a házak helyeit csak az árván maradt tüzhelyek kályhák mutatják és néhány elszenesedett butorárból maradványa, ami nem is csoda, hiszen

szen ugy a lakóházak, mint a gazdasági épületek csupa kiszáradt fenyőfaalkotmányok voltak. Estére sikerült annyira lokalizálni és megakadályozni a tűz továbbterjedését, hogy — mikor e sorokat írjuk — csak az üszökké égett farabok füstölögnek.

A tűz oka ismeretlen. Amikor híre Székelyudvarhelyre érkezett, villámcsapásból magyarázta mindenki a keletkezését. A helyszínén azonban egyes zetalaki gazda annak a véleményének adott kifejezést, minthogy a tűz kitörésekor eső és villámzás nem volt Zetalakán, hogy a munkára ment szülőknek otthon hagyott gyermekei, akik égő gyufával játszadoztak, okozták a tüzet, amely legalább is negyven családot tett koldussá és hajléktalanná, amennyiben ezeknek a tűzkárosultaknak is éppen úgy, mint a két évvel ezelőtieknek mindenük teljesen odaégett és csak több-kevesebb állatuk s a ruha, ami rajtuk volt, maradt épen. Különösen a csűrökben felhalmozódott és teljesen porrá égett szénában óriási a szenvedett kár, amit eddig ugyan még felbecsülni nem lehetett, de hozzávetőleges számítás szerint meghaladja a 10—20 millió lejt.

Az oltás körül emberfeletti tevékenységet fejtett ki Nagy Lajos dr. székelyudvarhelyi ügyvéd és tűzoltó főparancsnok, továbbá a székelyudvarhelyi tűzoltóság és katonaság Luca őrnaggyal az élén, valamint Craciun rendőrprefekt, akiknek intézkedése, illetve megfeszített munkatejesítménye megakadályozta a katasztrófa súlyosabb méretű lefolyását. A zetalaki nép kezdetben a csapástól lesújtva, földbe gyökerezett lábakkal, letargikusan szemlélte a lángnyelveket, de aztán, mikor látta a veszély terjedését és a helyszínére sietett mentők odaadó fáradozását, elkeseredett erővel fogott az oltáshoz. Megmenteni azonban már nem lehetett a meggyulladt, száraz faépületeket, a fenyőfából épült házakat és gazdasági alkotmányokat, melyek mihelyt tüzet fogtak, úgy égtek mint a zsir.

További díjazottak: Csefurnov (Wyborg) 9 és fél, Theesz (Prága) és Meller (Győr) 9, Reich (Budapest) 8 és fél, Elkes (Budapest) 8, Rejtir (Prága) és Hollinger (Bécs) 7 és fél. A továbbiak: Fazekas és Lovas 7, Földes 5 és fél, Krammer 5, Gruber 4, Varga 4 és Jakab 4 és fél ponttal.

— Herzi emlékünnepe. Folyó hó 17-én szombaton este kilenc órákor az árvaház-uccai hitközségi tanácsteremben Herzi emlékünnepe rendez a Barisszia. A magas nivóju műsorból külön kiemeljük dr. Ritter Sámuel megnyitót és dr. Weisz Ignác ügyvéd emlékbeszédét.

— Az önkormányzatát visszkapott sepsiszentgyörgyi tűzoltóegyesület közgyűlése. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: A Brassói Lapok több ízben foglalkozott a sepsiszentgyörgyi önkéntes tűzoltóegylet dolgoival, miután ezt a kimondott jótékony célú egyület annak idején a liberálisok maguknak kisajátították. A liberálisok letűnése után azonban az új rezsim a tűzoltóegyletnek visszaadta autonómiáját, amely nyomban megkezdte újjászervezését. Tegnap a már független tűzoltóegylet tartotta közgyűlését, amelyet a város polgármestere hívott egybe. Az ötvenéves múltja visszatekintő egylet főparancsnoka Mélik Istvánt, a régi tűzoltóegylet érdemes vezetőjét választotta meg, aki újból belépett az együletbe, mivel Mélik a liberális kisajátítás után feköszöntött tisztségéről s egyben bejelentette a kilépést is. Mélik megválasztásával új érat remél mindenki a tűzoltóegylet kebelében.

— Felmentették a szilágysomlyói városi tanácsot és regáli polgármestert neveztek ki. Szilágysomlyóról jelenti: Megirtuk, hogy a prefektus megkereste a szilágysomlyói városi tanácsot, hogy az, mint erre il-

letékes, az általa felüggesztett Tartia Aurel polgármestert mondja ki elmozdítottnak. Mivel a tanács ezt a megkeresést nem vette magáévá, hanem a határozathozatal előtt a saját kebeléből egy 7 tagból álló bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálására. Cristea Nicodem prefektus a városi tanácsot feloszlatta és polgármesternek Pusca Tanase tanárt nevezte ki és egyúttal a tanács újjáavasztását szeptember 15-ére tűzte ki. A tanács minden törvényes ok nélkül való feloszlátása egymagában véve is eléggé nagy ekkeseredést okozott a város magyarsága körében, de azt még fokozta ez a kinevezés, mivel az új polgármester egy szót sem tud magyarul.

— Primárválasztás Székelyudvarhelyen. Tudósítónk jelenti: A hosszú idő óta üresedésben álló primári szék a mai napon megtartott képviselőtestületi gyűlésen betöltés alá került. Ennek dacára a primárkérdés mégsem nyert végleges megoldást és befejezést, mert a választás felfebbezés alá került. Emiatt a felfebbezés eddőtéig nem is foglalkozunk bővebben ezzel a kérdéssel, csupán leszögezzük azt a tényt, melyszerint a szavazás megkezdésekor a magyar párti képviselőtestületi tagok 5—6 kivételével a szavazás elől kivonultak a tereméből, aminek következtében négy szavazólap üresen került az urnába, kettő Nistor nevért tartalmazta és nyolc a Metea Jánosét, aki ezidőszent Székelyudvarhely primárja lett. A választás megerősítéséért Spataru prefekt még a déli folyamán Bukarestbe utazott. A nyolc szavazatot a kinevezett tagoktól kapta Metea.

— A newyorki sakkverseny. Newyorkból táviratozták: A sakkverseny tegnapi fordulóján Maróczy Géza nagy meglepetésre megverte Lasker dr-t.

— A sepsiszentgyörgyi felfüggesztett járásbíró mégis tárgyal. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Tegnap számunkban részletesen megírtuk a sepsiszentgyörgyi járásbíroságon uralkodó lehetetlen állapotokat, melyet beletűzött az a rendelkezés, hogy dr. Draskóczy Aladárt, az egyetlen járásbíró a román nyelvkelő nem tudása miatt állásától felfüggesztették. A sepsiszentgyörgyi ügyvédi kar a tervbe vett interveniálásokat megtiltotta. A két napos tárgyalási szünetelésnek azonban maga a felfüggesztett járásbíró vetett véget azzal, hogy a mára kitűzött tárgyalásokat megtartotta. Dr. Draskóczy eljárása indokolt, mivel felfüggesztése megtörtént ugyan, de ő erről még hivatalos formában nem szerzett tudomást. Jogászok körében kíváncsian várják a fejleményeket annál is inkább, mivel a vármegye egész területén mindössze két fungáló járásbíró van, egyik Sepsiszentgyörgyön, másik Kézdivásárhelyen. S így nem lehet és meg sem engedhető, hogy az igazságszolgáltatás kereké fennakadást szenvedjen, mivel a sepsiszentgyörgyi bíróság körzetéhez a községek nagy része tartozik. Ezek a községek ma-holnap bíró nélkül lesznek, amelyek az amúgy is lassu igazságszolgáltatás után még az igazságszolgáltatás csődjét is megérik.

— Zárt tárgyalás a marosvásárhelyi okirathamisítási ügyben. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Nagy szenzációt keltett néhány hónappal ezelőtt Marosvásárhelyen az a félmillió lejes okirathamisítási és uzsoráskodási eset, melynek főszereplői Bretter Vilmos banktisztviselő és Bodor József borbélymester voltak. Ez ügyben tegnap délután tartotta meg a marosvásárhelyi törvényszék a tárgyalást. Bodor a tárgyaláson tagadta a terhére rótt bűncselekményt. Bretter kihallgatása alkalmával azonban kijelentette, hogy Bodor neki szerelmi ajánlatokat tett. A bíróság erre elrendelte a zárt tárgyalást. A tárgyalás este 8 óráig tartott, az ítéletkihirdetést elhalasztották hétfőre.

— Aki itilasan a vonat kereké alá került. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Tegnap délután a Szászrégen felől jövő vonat elütötte Tocu Simon 62 éves maroskeresztúri földművest, aki itilasan botorkált a sínek között és nem vette észre a háta megett érkező vonatot. Olyan szerencsétlenül került a vonat kereké alá, hogy ezek mindkét lábát lemetsztették. Súlyos sebesülten szállították a kórházba.

— Tévedésből tartóztatták le a marosvásárhelyi Alfagyár igazgatóját. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Közöltük annak idején, hogy a marosvásárhelyi rendőrség letartóztatott egy tolvajokból és orgazdákiból álló társaságot, mely a vasut rézanyagát dézsmálta. Dr. Porar vizsgálóbíró befejezte a nyomozást s ennek eredményeképpen tegnap délután szabad lábra helyezte Nuridsány Jánost az Alfa fémárugyár igazgatóját, Csizmadia Istvánt és Kovács Gyulát, kiknek ártatlansága és jóhiszeműsége kiderült. Noe Márton, Magyar Dénes és Benke Sándor ellenben továbbra is letartóztatásban maradnak.

— Elverte a jég a viz által megmaradt termést. Szilágysomlyóról jelentik: Szilágysomlyó községben, ahol az árvíz pár nappal ezelőtt oly súlyos pusztítást vitt véghez, hogy csak a magasabb fekvésű helyeken maradt meg a termés, most pedig a napokban diónagyságu jég esett és a megmaradt termést elverte. Így a Szilágysomlyó egyik legnagyobb községe a teljes nyomor elé néz.

— Kirándulás a Szent Anna tóhoz és Tusnádra. Az EKE brassómezei osztálya által folyó hó 17-én, szombaton délután a Szent Anna tóhoz és Tusnádra kirándult másfél napos kirándulásra idáig ötvenen jelentkeztek. Tárlakozás szombaton délután félhárom órakor a pályaudvaron, ahonnan három órakor külön negyedik osztályú kocsin utazik a társaság Bükszádra. A jegyek ennélfogva egyszerre fognak az áutomáson megváltatni. Az EKE a következő vasárnap Zernestrő, a Propástába és Töröcsvárra rendez kirándulást.

— Amikor a férj a revolverrel játszik. Budapestről táviratozzák, hogy a budai Tölgyfa-utca 16. számú házban Gáspár János pénzügyminiszteri tisztviselő revolver-

rével játszott, amikor a fegyver véletlenül elszállt s feleségét, szűrtett Robotka Terézt a golyó meletti súlyosan megsebesítette. A mentők az asszonyt életveszélyes sebesülésével a kórházba szállították. Gáspárt a szerencsétlenség körülményeinek kinyomozásáig a rendőrség őrizetbe vette.

— Köszönet. Egy névtelen 200 lejt küldött Szent Antal szegényeinek, Thru Henrik fiának Alfrédnek emlékére ezer lejt adott az árvagyermek felsegélyezésére. A nemeslelkű adományt hátsón köszöni dr. Péter Antal püébanos.

— Öngyilkosság a Svábhegyen. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a svábhegyi nagyszállóban Mandl Richárd bécsi professzor fia reménytelen szerelem miatt öngyilkossá lett.

— Három évi fogház egy elloptott ceruzáért. A napokban ítélték el Londonban Michael Williams hotelportást háromévi fogházra. A fiatalember azt a hatatlan bűntényt követte el, hogy egy papirkereskedésből, miatta a segédek el voltak foglalva elloptott egy ceruzát, amelynek értékét a törvényszéki szakértők 2 pennyben állapították meg. Egyes vélemények szerint a fiatalember nagyon örülhet, hogy nem töltötte ki akadát a kezébe véletlenségből, mert akkor esetleg hat évi fegyházbüntetést is mértek volna rá a szigorú angol bírák.

(*) Nagy passzívumot mutat az osztrák kereskedelmi mérleg. Bécsi tudósítónk jelenti: Április hónapban az importált áruk értéke 217.7 millió shilling, az exportált áruk értéke 137.6 millió shilling volt. A passzívum tehát 80.1 millió shilling a márciusi 84 millióval s az év első három hónapja átlagos 95.6 millió shillingjével szemben. A behozatal és a kivitel egyaránt csökkent és az egész forgalom 10 százalékos apadást mutat. Az elmúlt első hónapokra összesen 900 millió shilling a behozataji érték és 530 millió shilling a kiviteji érték. A passzívum tehát majdnem 370 millió shilling.

(*) Magyar könyvujdonosság. Most jelent meg az egyetlen magyar történelmi regény a tatárjárás idejéből: Szántó György, lapunkban már ismertett hatalmas regénye, a Bábeltornya, gyönyörű kiállításban. Nem hiányozhatik egyetlen magyar könyvgyűjteményből sem. 303. oldal. 150 lej. Kapható mindenütt.

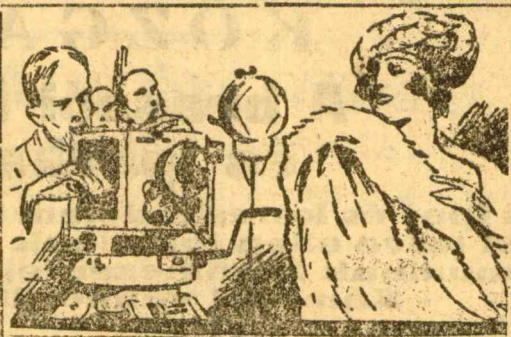
(*) Eljegyzés. Scheiner Piri Buziásfürdő és Margittai Béla Brassó, jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

(*) Dr. Gergely József bőrgyógyász urológus, Targu Mures Marosvásárhely, Főter 49. külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte.

Milliárdos, aki nem fizeti ki az ebédjét

Erdekes per indult meg Newyorkban Felix M. Warburg ellen, aki Newyork egyik leggazdagabb embere s Európáig ismert pénzügyi kapacitás. Mr. Warburgot Walter Hyams, az amerikai sajtókirály perelte be 17.769 dollár erejéig. — egy ki nem fizetett ebédszámla fejében. Mr. Hyams azt állítja, hogy mikor Lord Mountbatten és felesége legutóbb látogatást tettek Amerikában, Warburg megbízta őt, hogy nagyszabású ebédet adjon, mert feltétlenül találkoznia akart a lorddal, nemcsak azért, hogy az angol előkelő körökkel való pénzügyi nexusait megszilárdítsa, hanem azért is, hogy társadalmi pozícióját fittogtassa. Ezzel szemben Warburg azt állítja, hogy ő a lucifusi vacsorán mint vendég jelent meg s hozzá maga Lady Mountbatten volt az, aki meghívta.

Az ebéd nagyszerű lehetett, ha arra gondolunk, hogy 17.769 dollárba került. Csakhogy ezt az ebédet senki sem fizette ki és most a tanúk egész sorával bizonyítja úgy Warburg, mint Hyams, hogy a háziga da — nem ő volt. A sajtó az ebéd után úgy számolt be arról, mint Hyams adta volna az amerikai Vöröskereszt megbízásából, mások azonban Warburgot tartották házigazdának. Az amerikai bírál majd ítélni fog, hogy a bankár vagy az ajságkirály volt-e a barátságos vendéglátó, addig azonban levonhatjuk azt a szomorú tanulságot, hogy már milliódollárokkal sem jó egy tárból cséresztyézni, mert senki sem tudhatja, ki fizeti — a cehtet.

Mozicsillagoknak mindig gyönyörű foguk van!

Mert enélkül szépséget elképzelni sem lehet. Aki a szép megjelenésre súlyt fektet, annak fogait ápolnia kell. Ehhez a PEBECO fogkrémnél jobbat nem talál.

Fehér erős fogak

friss, tiszta száj

a PEBECO fogkrém eredménye.

PEBECO egészen kiváló szer, nem édeskes, nem iztelen, hanem erősen trissító hatású és használata kiváló eredménnyel jár. Ne felejtse el: PEBECO!

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: R. U. R. Utópisztikus dráma. Péntek: Falurossza. Szűcs Laci bácsi felépítése.

A színházi iroda hírei:

A színészek és a Brasovia sportklub majálisa. Régen nem mutatkozott mulatság iránt olyan hataimas érdekűdés, mint a színészek és a Brasovia sport klub vasárnapi együttes majálisa iránt. A mulatság előkészületei már a befejezéshez közelednek és az előleklből ítélve ez a majális lesz az idény leg-szenzációsabb mulatsága. Már reggel kezdődik a majális és egész napon át a legötlete sebb mókák fogják szórakoztatni a közönséget, este pedig kitűnő kabaré lesz. A Brasovia pályáját teljesen átalakították, sátrakat állítottak fel, káprázatos villanylámpákat szereltek fel úgy, hogy igazán pompás mulatságban lesz része annak, aki elmegy a művészek majálisára.

— A Falurossza Szűcs Laci bácsival. Pénteken este rég nem látott ismerőst fogja üdvözölni a közönség a brassói színpadon. Harminc esztendővel ezelőtt Bokody Antal színtársulatává volt Brassóban az akkori idők legnagyobb baritonistája, a régi Népszínház tagja, Szűcs Laci, ma már Szűcs Laci bácsi. Harminc esztendő után Laci bácsi, a sors sikereinek, régi színhelyére vetette és ebből az alkalmából eljátszotta nálunk a Falurossza Gonosz Pistáját. Ez az előadás mindenképpen ünnepe lesz a színháznak egyrészt, mert Szűcs Laci lép fel, másrészt pedig azért, mert a régi idők egyik legnagyobb népszínművét újítja fel a társulat. A Falurossza többi szerepeit R. Farkas Ida, Gaál Piri, Szafai Teréz, Kovács Margit, Ross Jenő, Felhő Ervin, Hevessy, Örvössy, Horváth Viktor és Révész játsszák.

Fürdővonatok

csatlakozásait és autóbuszjáratokat is tartalmaz MOCIANU vasuti nyári

MENETRENDJE!

Kapható mindenütt!

Kiadó: „HERMES” Cluj, Str. Radu 4.

Akik utaznak, vagy egyéb körülmények folytán kénytelenek magukat perjei nyelvtudás nélkül románul megértetni, vegyék meg a most megjelent kis román-magyar és magyar-román zsebszótárt. Nélkülözhetetlen segédeszköz. Mellényzsebben is ehető. — A két kötet tokban 60.— lej. Kiadta a Brassói Lapok könyv- osztálya. Kapható mindenütt.

KÖZGAZDASÁG

A brassói kereskedelmi és iparkamara ülése

Az ipar és kereskedelem képviselői a kormány szanálási terve ellen foglalnak állást — Az adómentes létminimumnak háromezer lejre való felemelését követelik Kamarai vándorüléseket fognak tartani

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) A brassói kereskedelmi és iparkamara igazgatóválasztmányja tegnap délután nagy érdeklődés mellett tartotta meg ülését, melynek tárgysorozatán hosszas vitára okot adó nagy gazdasági és társadalmi problémák is szerepeltek.

Igy napirend előtt tárgyalták Hesshaimer H. brassói nagykereskedő, kamari tanácsosnak a lej értékállandósításával kapcsolatos javaslatát. Az előterjesztés abból a hírből indul ki, mely szerint a kormány és a Nemzeti Bank között Bratianu Vintila közvetítésével megállapodás jött létre, hogy a Nemzeti Bank kihitelezésének 20 százalékát vonja be s ezzel a pénzzel finanszírozza az új termés forgalombahozatát.

Hesshaimer szerint az ország összes kamaráinak a legenergiusabban kell e terv ellen tiltakozniuk, melynek keresztülvitele újabb nagy nehézséget jelentene az ország iparára és kereskedelmére. A javaslat rámutat arra, hogy az ipar és kereskedelem még most sem képes a bankoktól megkapni üzemeik fentartásához a szükséges tőkét s valószínűleg csapás lenne, ha tőlük visszavonnák forgótőkéjük egyötöd részét az ország pénzgazdálkodásának képzelt megmentésére. Ez teljesen lehetetlen. A készpénz olyan kevés lenne, hogy a kamatlábak ma még nem is sejtett magasságig emelkednének. Ezt a Nemzeti Banknak is tudnia kellene. Közismert ugyanis, hogy a Nemzeti Bank által 6 százalék mellett kiadott pénzt a bankok 20—24 százalék mellett adják tovább. Egészen telen és szomorú helyzet az, hogy azok a bankok, melyeknek nincs lezárási hitejük, 36 százalékot is kérnek. Ezt azonban kénytelenek megtenni, mert ma a visszafizetési kockázat igen nagy.

A kamarai választmány egyhangúlag elfogadja Hesshaimer előterjesztését, mely szerint a kormányt sürgősen fel kell kérni, hogy azt az elhatározását, hogy a Nemzeti Bank a kihelyezett hitelek 20 százalékát felmondja, vegye azonnal revízió alá s arról mondjon le. Tegyen meg a kormány mindent, hogy a lej értékállandósítását keresztül vigye. Keressen a kormány módot arra, hogy az ipar és kereskedelem számára középeurópai kamatláb mellett forgótőkét bocsásson rendelkezésére. A fentiekhez való csatlakozásra felhívja az ország összes kereskedelmi és iparkamaráit.

A napirend során a választmány helytelenítette a szenátusválasztás jelenlegi beosztását, mely a kamarának horribilis pénzügyi került s amely a kamara tagozatait szélszárkította, mert amíg a brassói kerület tagjai Bukarestben szavaztak, addig a többiek Kolozsvárt. Szükségesnek tartják a közéleti szavazó centrumok megállapítását s a kamara egységének megővését.

A kamarai választmány nagy rokonszenvvel fogadta a szövetségnek a vándorkiállításra vonatkozó tervezetét s elhatározta, hogy mindent megtesz, hogy a kiállítás keretében a kamarai kerület is méltó módon legyen képviselve.

Nagyjelentőségű a kamarai választmányának az a határozata, melyet az 1923. évi adótörvény módosítását követelik a megváltozott gazdasági viszonyoknak megfelelően. Az ezenképezhuszonhárom évi adótörvény ugyanis az adómentes létminimumot havi 750 lejben állapítja meg. Tudott dolog azonban az, hogy ez a létminimum már a törvény megalkotása idején sem felelt meg a valóságos helyzetnek. Azóta pedig még nagyobb eltérések történtek. A Gyárpárosok Országos Szövetsége annak idején havi 1300 lejre kívánta felemelni az adómentes létminimumot. A mai viszonyoknak azonban ez az összeg sem felel meg s ezért a kamara szükségesnek tartja, hogy az adómentes létminimumot az 1923. évi törvény módosításával havi 3000 lejben állapítsák meg.

Szükségesnek tartják azt is, hogy a 3000 lejes létminimumon felüli jövedelemrészek

adóját a törvényhozás ötszázalékban szabja meg. A választmány itt is felkéri hozzájárulásra s a szükséges egységes akció megindítására az ország összes kamaráit.

Nagyjelentőségű a választmányának a kamarai napok tartására vonatkozó határozata is. Szükségesnek tartja a központ a kamarai kerület külföldi képviselőivel a közvetlen kapcsolat megteremtését, hogy így módon tájékozottassák a kereskedelmi és ipari érdekeket a gazdasági kérdésekről s viszont, hogy a központ is tudomást szerezzen a vidék kívánságairól, törekvéseiről az ipari és kereskedelmi viszonyok helyzetéről. E kapcsolatot az ugynevezett vándorülések megtartásával vélik elérhetőnek. Vidéki ipari és kereskedelmi gócpontokon a szükség szerinti időközönként tartanak ezeket az üléseket a központ vagy a tagozat kezdeményezésére. Bemutatásra kerül a kamarai ülések szervezése, rendtartása, mely megállapítja az ülés résztvevőit, összehívásának módjait s a tárgysorozat kitűzését. Ezt a szervezeti szabályzatot elfogadják.

A késő esti órákban ér véget e nagyjelentőségű ülés, anélkül, hogy a tárgysorozat valamennyi pontját tárgyalhatták volna.

A MAI PÉNZPIAC

Csütörtök, július 15.

A világpiacon: Kisebb jelentőségű élénk árfolyamhullámzás.

A belföldi piacon: Viszonylagos lanyhulás után később szilárdulnak az árfolyamok. Délben: egy svájci frank 42.55 lej, egy dollár 219 és fél lej, egy olasz lira 7.70 lej, egy német марка 52.45 lej, egy dinár 3.90 lej, egy angol font 1069 le, egy francia frank 5.85 lej, egy cseh korona 6.55 lej, egy osztrák schilling 31.15 lej, egy lejért 320 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárított való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német марка 122.95 (+5), egy dollár 5.16 és fél (negynyolcad), egy angol font 25.11 és fél (tíz és fél) száz francia frank 13.15 (—25), száz olasz lira 17.55 (—42 és fél), száz cseh korona 15.30, száz dinár 9.12 és fél, száz lej 2.35 (—5), tízezer magyar korona 0.7225 (+5), tízezer osztrák korona 0.73 (—10).

Budapesti értéktőzsde. Szerdán javultak az árfolyamok. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar Hitel 277, Osztrák Hitel 127, Salgó 459, Rima 122.5, Délivasút 134, Államvasút 325, Kohó 195, Atlantika 5, Ganz Danubius 1310, Kőszén 3550, Papíripár 21, Naisici 1240, Szlavónia 36.25, Földhitelbank 152, Viktória malom 31.5, Pesti Magyar Kereskedelmi 870, Beocsini 1090, Urikányi 1125, Láng 78, Lipták 26, Schlick 61, Zabolai 28, Cukoripár 1385, Klotild 15, Temesi szesz 350, Hungária műtrágya 102, Olasz Bank 21.25, Angol-Magyar 32, Leszámitoló 61, Magyar-Cseh 9, Nova 277, Csáky 5, Izzó 770, Magnezit 760, Viktória butor 1.3, Ofa 535, Pesti Hazai 1495.

(—) Nem hajthatók be a bankok a hadikölcsönlombárd követeléseket. A háború folyamán a hadikölcsönök jegyzése alkalmával a bankok a hadikölcsönök kötvényeivel is elfogadták fedezetül s általában a névérték 60—70 százalékát folyósították a kölcsönök jegyzésére. A háború befejeztét követő években a bankok az így kihitelezett kölcsönök visszafizetését követelték a felek között s a hadikölcsönlombárd kihitelezésével is a többi kölcsönöknek megfelelően kezelték. Ezzel szemben a kölcsönző felek fel fogása az volt, hogy a hadikölcsön kötvényekre nyújtott kihitelezés fedezetül csak a kötvényeket nyújtották fedezetül s a bankok keresnek e kölcsönkötvényekből kiutalást. Az így bíróság elé került, melynek különböző fórumai elutasították a bankoktól a bankoknak holt a feleknek javára döntötték. Így került a dolog a legfelső bíróság, a semmitőszék elé, mely bu-

karesti tudósítónk jelentése szerint most hozta meg elvi jelentőségű döntését. A semmitőszék elutasította a bankokat keresetükkel s végzésében kimondotta, hogy a lombardirozott hadikölcsönöknél egyedül a hadikölcsön kötvények szolgáltatnak fedezetül s így az adós felek egyéb javai ellen e célra keresetnek helye nem lehet.

(—) Kihirdették a csehszlovák új vámtörvényt. Prágai tudósítónk jelenti: A törvények és rendeletek tárának legújabb számában megjelent az 1926. június 22-én kelt vámtörvény, amely az eddigi vámtarifa egyes részét megváltoztatja és a külfölddel való kereskedelmi kapcsolatok rendelkezésére vonatkozólag bizonyos határozatokat tartalmaz. A törvény a kihirdetés napjától számított öt napon belül lép életbe. Ezzel a nappal a július hóra megállapított kísérő vámkot automatikusan pótolják az új fix vámkokkal. A vámtörvénnyel egyidejűleg három végrehajtási rendelet is megjelent. Az egyik rendelet a vámtarifa változásának rendezéséről szól. Ez a rendelet huszonhárom pontban részletezi a vámtarifa egyes feleleit. Ez a végrehajtási rendelet is a vámtörvénnyel egyidejűleg lép életbe. A második rendelet a vámhivatalok részére megállapítja a tarát és a vámtarifát. A harmadik rendelet megváltoztatja a vámtörvény végrehajtási előírását.

(—) Csehszlovákia származási bizonyítványi követel újabb román termékek bevitelénél. Prágai tudósítónk jelenti: Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter június 28-án rendeletet adott ki, mely szerint július 10-étől kezdve a következő újabb román cikkeknek kell származási bizonyítványt bemutatni az importnál: friss szőlő, hagyma, foghagyma, sertés és libasírnál. A bizonyítványok beszerzésének és alkalmazásának feltételei ugyanazok, mint amelyeket az április 17-én kiadott rendelet a román gabonára és lisztre megszabott.

(—) Csökkent a magyar széntermelés. Budapesti jelentés szerint a magyar széntermelés 1925-ben 6.325.700 tonnát tett ki a 1924. évi 7.164.200 tonnával szemben. Így a széntermelés egy év alatt 12 százalékkal csökkent.

SPORT

A párisi nemzetközi atlétikai versenyek

Szép eredményeket értek el a magyarok

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A legkiválóbb magyar atléták tegnap délután először állottak starthoz a párisi atlétikai versenyeken. Az eddigi eredmények a következők:

A nemzetközi uszóversenyben négyszer 50 méteres gyorsstábfában első Franciaország 1 p 1.7 mp, második külföldiek csapata 2 p, melyben Bárány István 1.86 mp alatt uszta az 50 métert.

Magyarország Franciaország víziló mérkőzése 4:4 arányban döntetlen maradt. Baraton (francia) az ezer méteres síkfutás világrekordját 2 p 27.2 mp-re javította.

110 méteres gátfutásban első Weighmann (Dél-Afrika) 1.56 mp. 100 méteres síkfutásban első Theard (francia) 1.1 mp, második Fluck (magyar).

Súlydobásban első Duhour (francia) 13.57 cm, negyedik Egri (magyar) 12.57 cm.

400 méteres síkfutásban első Paulen (Hollandia) 49.6 mp, második Barsi (magyar).

200 méteres síkfutásban első Mourth (francia) 22.6 mp.

A párisi nagydíjért folyt 100 méteres uszóversenyben első Bárány (magyar) 1 p 42 mp, második Quaden (francia) 1 p 48 mp, harmadik Tissot (francia) 1 p 56 mp.

Rudugrásban első Karlovics (magyar) 3 m. 90 cm, második Boutecon (Amerika) 3 m 80 cm, harmadik Barbier (francia) 3 m 20 cm.

3000 méteres síkfutásban első Rose (Új-Zeland) 8 p 14.2 mp.

1000 méteres staféta futásban az Achilles Club (Anglia) 2 p 22 mp, második a párisi Egyetemi Club, harmadik a holland-magyar vegyes staféta.

Magasugrás első Menard (Franciaország) 1 m 83 cm, második Vangeysee (Anglia), harmadik Miquelt (Franciaország).

Távolugrás első Dickmann (Amerika) 7 m 15 cm, második Püspöki (Magyarország) 6 m, 90 cm, harmadik Wilhelm (francia).

2347

SZÉP DE... SZOMORU.

Az Ön sikere mint kedves nőnek, méltó lesz a szépségéhez, ha leküzdi bőrének kigőzölgését és annak szagát.

Hogy megkímélje magát ettől a kellemetlenségtől, gondolja rendszeresen a hónalját a teljesen ártalmatlan antiszeptikus és nagyszerű hatású

ODO-RO-NO

valódi amerikai toalettvízzel, amely legjobban megóvja a kigőzölgéstől és az izzadástól.

Kis üveg 130 lej. Nagy üveg 200 lej. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban, illatszertárakban és divatárúzletekben. — Lerakat ODO-RO-NO, Bukarest, Calea Victoriei 39.

Uj szállítmány

2346

„La Francaise Diamant“

kerékpár érkezett,

S. R. A. LEONIDA & Co. Unite

brassói fiókjához.

Ferdinand király körút 5. sz.

Vezérképviselő Románia részére

Tusnad-fürdő

Fürdő és alhavas klimatikus gyógyhely,

inókura, hideg és meleg szénsavas és vasas

fürdő, ősfenyves parkok, ózondus levegő,

posta, telefon, villanyvilágítás, Vasuton Bras-

són át direkt kocsik. Szobák előjegyezhe-

tők körülbelül száz elfoglalható complete

butorított szoba. Árak 80—250 lej között.

Füüdőigazgatóság.

Mindentéle nyelvtanokban, szótárakban, szakkönyvekben nagy választék a Brassói Lapok könyvesboltjában.

A vén diák

Irtta: Kosáryné Réz Ló'a (35)

Öt pernyi csönd. Az öreg ur nem bírta tovább. Kitért:

— Saay! te számár! Megbukta lak!

S kikergette a fiut.

Következett Garabonciás. Neki is a kezébe nyomott valami tobozfeje terméket. Actinostrobos terméke volt. Valami különleges ausztráliai lenyőfű, ezzel győztetnie hallra a diákokat, ha nagyon rosszkedvű kezdett lenni, mert ha valaki a nevét el is találta, következett a fái, a hasonló vállalkozók, az ezzel-azzal való különbségek.

De Garabonciás a nevet sem tudta. Nagyon szomorú arcot vágott. Az öreg ur segíteni próbált neki. — Ennek segíthet, hiszen nem a saját fia.

Tudta, hogy a régebbi diákok ismerik már a szokását s az actinostrobust vésztelnek tekintették. Így ismerték őt néha: az öreg actinostrobos.

— Na, szólt biztalan. — mi ez. Deresztke ur? Hiszen ezt tudnia kell. Így hívják maguk engem.

Garabonciás, szegény, kivágta:

Sündisznó.

Aznan nem is mertek többet vizsgára jelentkezni.

Igy lesz lassan az új diákból öreg diák. Három esztendő helyett négy. öt. hat pereget el lassankint. Körülötte nőnek a gyermekek, öregednek az emberek. Hol itt hol ott hull ki valaki a sorból.

Ő fűtőréssze ácsorog az utcákon kopott grubenjében, amín még mindig rajta van, a baloldali zseb mellett, a sebészes kis piros sziv.

Vasárnaponként a rokonainál ebédel. Már megszokták. Az öreg ur is megszokta. A fiatal Gedeon azonban nem tudja megszokni. De férfias önuralommal tűri, hogy belépjen közéjük vidám fekete arcával, hogy Lili káposztásrést süssön a számára, s hogy a bohóságain anyja el-amosolyodjék, anyja, aki egyre sápadtabb, egyre csöndesebb, egyre szomorúbb.

Sok bolondot hajlani Garabonciásról. De az asszony nagyon jól tudja, hogy mindez azért történik, mert valami régi-régi mesének csak szomorú lehet a vége.

Igy lesz lassan az új diákból öreg diák.

XVI.

Elvira.

Vörös Ferenc, a fürge, agilis, ideális célokért élni-halni kész városi jegyző, összehozta a nőgyógyászati és jótékony célú magyar estét rendezett.

Ott voltak valamennyien. Az egész város. Gyönyörű nyári este lévén, a vendéglő kertjében ült a közönség, lámpások között s nagy, alacsony terraszt alakították át színpaddá.

Vörös Ferencnek ragyogott az arca. Az ő hatéves kislánya vezette be az ünnepséget, magyar ruhában, fehér harisnyában, amit az édesanyja külön erre az alkalomra kötött finom, selyemfényű gyöngypamutból. A verset, amit szavalt, maga Vörös Ferenc írta.

Nyelvében él a nemzet! Nyelv az ur!

Beszéljen hát mindenki magyarul.

Ez volt a vége.

Es ime, mindenkinek könnyes lett a szeme, a lámpások varázslatos fényhomályában. A naiv kis versben sziv lüktetett, élő szíve egy jó embernek, aki jót akar, szépet akar és fárad érte haláláig...

Magyarul beszélj! Ilyen! — kiáltották a vidékről összeseregelt tót kurianemesek, papok, polgárok. — Magyarul beszélj! fogunk!

— Ja, wir werden ungarisch sprechen. — fogunk beszélni, példát mutatunk, mert ugyálszik, ez lesz a divat megint, példát mutatni a hazafiságban.

— Eljen! Eljen! — tapsolták pirosra a tenyerüket a diákok minden új produkció elején és végén. Lelkesült hangulatban hallgatták meg a közönség három fiatalember hegedűjátékát. Schaht Linka énekét, aztán egy duettet, amit Fülessel együtt énekelt. Sokan állították, hogy ez volt a legszebb. Még Béka is ezt mondta, pedig ő mindenkire feltételesen volt, aki csak egy szót is mondott Linkának. Hát még, ha együtt énekelt vele!

De most Elvira következett.

(Folytatjuk.)

A magyar

könyvpiac

ujdonságai

Biró Lajos: Házaság	Füzve 150, kötve 240 lej
Kellermann: Schellenberg Testvérek	Füzve 190, kötve 290 lej
Claude Farrère: A titkársasszony	Füzve 145, kötve 230 lej
Lombard: Ejjeli vallomás	Füzve 140, kötve 220 lej
Phillips: A robbanó por	Füzve 190, kötve 280 lej
Mauriac: A szerelem sivatagja	Füzve 145, kötve 230 lej

Fenti hat könyv „A Regény Mesterei“ című közismert sorozatban jelent meg, egységes kiállításban, mindegyik művészi fedőlappal, a kötött példányok gyönyörű, eredeti angol vászonkötésben. A Regény Mesterei minden kötete egy tartalom, mint kiállítás dolgában csak elsőrangú nyújt és éppen ezért egyetlen könyvgyűjteményből sem hiányozhatnak.

Bettauer: A vérző szerelmes

Ára 240 lej

A világhírű bécsi író újabb regénye.

Camille Pert: A kis Cady

Ára füzve 290 lej

Camille Pert: Cady mint asszony

Ára füzve 240 lej

Cady a párisi, nagyuri kislány történetének megírásával világszerte nagy port vert fel annak merész-tollu, éles szemű és mély-lelkű szerzője: Camille Pert, mivel őszinte, közvetlen hangjával merészen feltárta mindazt, ami a párisi nagyuri társaságokban folyik és annak hatásait az ott élő fiatal leány lelkére és későbbi kifejlődésére. A gyönyörű magyar kiadást Geiger Richard művészi illusztrációi díszítik.

Ujhelyi N.: Színésznő dicsőisége és szerelme

A „Korunk szenvedélyei“ regényciklus II. kötete . . . Ára füzve 270 lej

Werner: Széttört bilincsek

Ára 165 lej

A ma már nagy hírnévre szert tett író legújabb kellemesen szórakoztató regénye.

Dumas: A végzet utjai

Ára 290 lej

„Dumas Válogatott Művei“ című sorozat legújabb kötete, a világhírű „Paris Mohikánjai“ II. része, amely azonban önmagában is önálló, kerek egész.

Horovitz: Idegen szavak magyarázata

VI. javított kiadás. 488 oldal. Ára 310 lej. Senki sem nélkülözheti, aki politikai, társadalmi, tudományos, művészeti és műszaki életben mindennap előforduló idegen szavakat helyesen akarja értelmezni.

Kaphatók minden jobb könyvkereskedésben.

Postai megrendeléseket is azonnal elintéző a kizárólagos vezérképviselő Románia részére:

„Brassói Lapok“ Könyvosztálya.

Kiadó: „Brassói Lapok“ nyomdája.

NAGYSÁGOS ASSZONY!

A nagymosás minden háztartásban nagy eseményt képez, felfordítja a ház rendjét, sok drága tüzelő anyagot igényel, nagy fáradságot okoz. Mind ez elkerülhető, a nagymosás pár óra alatt elintézhető, a fehérnemű hófehér lesz, kímélődik MYTHOS mosó szappannal.

70%-os idő-, munka- és pénzmegtakarítás.

A bukaresti, bécsi és budapesti tudományegyetemek az Erdélyrészi gyárosok országos szövetsége laboratóriumának elismerő hivatalos bizonyítványai, intézetek és magánfelek elismerő nyilatkozatai, használati utasítás minden csomaghoz (1/2 kg. és 1 kg.-os) mellékelve. Kapható minden jobb fűszerüzletben. Próbacsomagot 1 kg.-ot lej 38—, 2 kg. 66 lej-ért, utánvétellel bárhová szállítunk. Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújtunk.

MYTHOS szappangyár r. t.

Brassó. Telefon: 432.

2349

78/926 sz.

Arlejtési hirdetmény

A Tg-Mures-marosvásárhelyi orth. izr. hitközség kétemeletes templomának felépítéséhez szükséges:

- I. Kőműves és elhelyező munkára,
- II. Vasbeton munkára,
- III. Ács munkára,
- IV. Bádógos munkára

zárt írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Ajánlat tehető az összes munkákra és külön-külön egyes munkanemre.

Ajánlatok 1926 évi július hó 26-án délelőtti 11 óráig az orth. izr. hitközség irodájában adhatók be.

Az árlejtési és munkafeltételek, szerződés tervezet, tervrajzok ugyanott a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők és ugyanott az ajánlati minta és költségcsatolási űrlap oldalanként 15 Lei-ért, a tervek formatumonként 26 Lei-ért beszerezhetők.

Târgu-Mureș, 1926 évi július hó 10-én.

8084 A târgu-muresi orth. izr. hitközség.

Tűz-, betörés- és autogénbiztos
**pénzszekrényeket,
okmányszekrényeket
bankpáncélszobákat**
gyárt

2821 **Jakabfy & Comp.**
Timișoara, Str. Timotei Cipariu 3.
Képviselőket keresünk

2840 **ARGUS**
liszt és termény ügynökség
Roseubaum & Comp.
Brassó, Hosszu-utca 21.

A brassói nagyállomás étterme keres
jó kávé főzőt vagy főzőnőt,

továbbá bültő leányt, vagy fiút és szorgalmas kulcsárt. Kenyereslányokat, csokoládé, kávé, tészta és ital árusításhoz peronon és párotermekben. Pályázók forduljanak közvetlenül az étterem tulajdonosához.

Erdélyben több év óta jól bevezetett utazó,
divat és textil szakmában
képviselőt,

vagy fix utazói állást keres.
Csak elsőrendű cégek jöhetnek tekintetbe. Elsőrendű referenciák. Ajánlatok „Megbízható” jellegre az alábbi címre kéretnek:
Kappel hirdetői iroda, Sibiu, Kleine Erde 1.

SVÁBDOGARAKAT
(muzsikákat)

biztosan kipusztítja Stábol porral. Méregmentes embernek, háziállatnak teljesen ártalmatlan. Erről minden csomagban hivatalos bizonyítvány van mellékelve. Utánvétellel kis csomagot 34 L-ért, nagy csomagot 54 lej 50 bani-ért bárhová küldök.

Főraktár: E. Ferdinand Baciu L. Brasov. 2349

Személy szállítást

új Fiat-autóval az ország bármely
részében vállal **MELKUHN BANDI,**
Schiel-garázs. Telefonszám 766

Motorkerékpár eladó

teljesen jókarban levő, üzemképes 12 HP.

Harley Davidson gyártmány.
SWABE, technikai iroda Brassó,
Kut-utca 21. 7471

Megnyílt a városi játék-kaszinó

KONSTANZÁBAN

Étterem - Sör csarnok - Danzing
speciális Jazz-Band zenével.
A terrazon elsőrangú ételek és italok szolgáltatnak fel.
Klasszikus zenekar Lopez Frieda urnő vezetése alatt.

Palace Szálloda - Étterem

Páratlan a maga nemében, megfelel a legkényesebb követelményeknek, FINOCHI G. ur vezetése alatt.

ÁRLESZÁLLÍTÁS

tényképészeti cikkekben

GUST HERMANN-nál
BRASSÓ, RÓZSATÉR 19.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 4 lei. - Vestagabb betűvel 3 lei. - Allást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 40 lei.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizománysunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadójavatalunkhoz — **Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdőközlőkre válaszolunk.**

4 szoba, konyha,
fürdőszoba új, modern lakás. Fővény-utcai keretes villában kiadó. Azonnal beköltözhető gyönyörű fekvés, szép kert. Bővebbet „75000” alatt a kiadóban.

Hoffner és Schrantz 1830
mm-es dobsszélességgel 6-os gőzcseplő garnitúra eladó, üzembe megtekinthető. Csak személyesen tárgyalok. Románteplom utca 101 Brassó. 8070

Periekt magyar német
gyors- és gépirónó azonnali belépésre kerestetik. Mátyás József céghez, Brassó. 8072

Eladó egy kifogástalan
állapotban levő hajtó-kocsi. Érdeklődni lehet Ferencz Albert „Transilvania” faipar tisztviselőnél Kézdivásárhely. Kocsi ugyanott megtekinthető. 8101

„Nevetséges pontossággal” félórát időztem. „Megbízottam” íratlan-sága, lelki, anyagi kimerültségem oka, hallgatásomnak. Levele van három. 8113

Brill'áns, platínát,
aranyat, ezüstöt, fog-sorokat külföldi árt bármilyen mennyiségben veszek. **Rosenberg**
órák és ékszerész Brassó, Kapu-u. 13. 8109

24 colos üzemképes
gatter keresünk azonnali megvételre. Kocsis András és Fiai Brassó. 8101

Eladó 1 drb. Kállay Lajos
féle 12 HP. benzín motor, lokomobil cséplőre alkalmas, teljesen üzemképes, jó állapotban megtekinthető. Tóth Testvérek, gépjávitó műhely Brassó, Kereszt-utca 19. 8121

Egy bádógos műhely
szerszámmal és gépekkel együtt kiadó. Hosszu-utca 53. 8119

Kovácsnán, Hunyadi-
ut 76 sz. alatt özv. Veres Józsefné-féle házastelek nagy gyümölcsös, folyó hó 18-án nyilvános árverésen eladatik. 8115

Jókarban levő fekete
hintó eladó. Érdeklődni Kórház-utca 63, emeleten. 8117

Élő fülesbagoly (tuh)
vadásznak, vagy állatkezelőnek eladó. Brassó, Hatulsó-utca 46. 8116

Mosási, vasalást vállalkozó. Mártonné, Kőbánya-u. 19. 8114

4 szobás lakás De-restvei-ut 16 szám alatt jutányos áron kiadó. 8111

Eladó egy főuri

zárt autókarszéria
kitűnő állapotban, jótányos áron. „Schwanzer Wien” gyártmány. Megtekinthető Brassó, Károna kórház-utca 2. „Viktória” 2334

Keresünk tanoncokat
és könnyű gyármunkát elvégzésére kezűgyességgel rendelkező **mulárok**ket. Radió Technika Brassó, Vasut-u. 39. 7920

A női kézimunkával
foglalkozók rendeljék meg azonnal a „Tündérnő” júliusi (15) számát. Gárdag tialalom, nagyított mellékiv. Ara 70— lej. Ajánlati díj 8— lej. Elfizetési díj 1/4 évre 100— lej. Brassói Lapok Könyvosztálya.

Magyar zálogleveleket

és székesfővárosi kölcsönkötvényt legmagasabb áron veszek. **BALÁZS GYULA**
Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 32. 8113

2 drb. dragéüst

részről, teljesen új, ezidén üzembe helyezve, 90×45 cm. nagyság, legmodernebb típus, masszív építmény, helyhiány miatt kedvező áron eladó. Ugyanott

laboráns és csokoládé mestser
kerestefik.

GOURMAND
csokoládé és bonbongyár
Temesvár—Gyárváros.